

ที่ อส ๐๐๐๗(พท)/ว ๕๕๑

สำนักงานอัยการสูงสุด
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การดำเนินคดีผู้ต้องหาเกี่ยวกับมาตรการการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

เรียน รองอัยการสูงสุด ผู้ตรวจการอัยการ อธิบดีอัยการ อธิบดีอัยการภาค อัยการพิเศษฝ่าย เลขานุการอัยการสูงสุด อัยการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการและโครงการในพระดำริฯ และผู้อำนวยการสำนักงาน

ด้วยสำนักงานอัยการสูงสุดได้รับข้อหาหรือเกี่ยวกับการดำเนินคดีผู้ต้องหาเกี่ยวกับมาตรการการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ในประเด็นตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๖/๒๕๖๒ ว่า คดีที่จำเลยถูกพนักงานสอบสวนดำเนินคดีในความผิดฐานเสพยาเสพติดและฐานเป็นผู้ซบชู้เสพยาเสพติด อันเป็นความผิดฐานอื่น ซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก แต่เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องจำเลยเฉพาะในความผิดฐานเป็นผู้ซบชู้เสพยาเสพติด โดยประสงค์ที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดฐานเสพยาเสพติดเพียงข้อหาเดียว กรณีจึงถือว่าในขณะนั้นจำเลยต้องหาว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด โดยไม่ต้องหาในความผิดฐานอื่น ซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกอีกต่อไป คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีถือว่าเป็นพฤติการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยในความผิดฐานเสพยาเสพติดเป็นคดีนี้ โดยมีได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของบทบัญญัติดังกล่าว ส่งผลให้จำเลยขาดสิทธิอันพึงได้ตามกฎหมายไม่ได้รับประโยชน์ในการที่จะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแทนการถูกฟ้องคดี โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดหลักเกณฑ์ผู้ซึ่งจะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดว่าต้องเป็นผู้ที่ต้องหาว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด เสพและมีไว้ในครอบครอง เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือเสพและจำหน่ายยาเสพติดตามลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง และไม่ปรากฏว่าต้องหาหรืออยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่น ซึ่งเป็นความเป็นผิดที่มีโทษจำคุกให้พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหาไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหานั้นมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน เพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติดทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการนำตัวผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง จึงกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนให้พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปศาล เพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหานั้นไปทำการตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติดเพื่อดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ ดังนั้น คดีที่ผู้ต้องหาต้องหาว่ากระทำความผิดฐานอื่นที่มีโทษจำคุกรวมอยู่ด้วย ผู้ต้องหาจึงเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดมาแต่ต้น แม้ภายหลังศาลได้มีคำพิพากษายกฟ้องในความผิดฐานอื่นที่มีโทษจำคุก หรือได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาในความผิดฐานอื่นนั้น หากเป็นเหตุให้ผู้ต้องหากลับมาเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ไม่

ประเด็น....

ประเด็นตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๖/๒๕๖๒ ที่วินิจฉัยว่าคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาในความผิดฐานอื่นเป็นเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามข้อยกเว้นของมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง อันส่งผลให้ผู้ต้องหากลับมามีคุณสมบัติที่จะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และต้องนำตัวผู้ต้องหาไปศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งส่งตัวผู้ต้องหาไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติดนั้นไม่ต้องด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมายส่วนข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง อันได้แก่ มีเหตุสุดวิสัย หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่เกิดจากตัวผู้ต้องหานั่นเอง หรือจากเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นกรณีเกี่ยวกับระยะเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง ซึ่งไม่อาจนำตัวผู้ต้องหาไปศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ มิใช่ข้อยกเว้นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ต้องหาที่จะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งต้องไม่ปรากฏว่าต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่น ซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกมาแต่ต้น เหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งเป็นข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง จึงไม่ได้พิจารณาจากผลการดำเนินคดี

ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีผู้ต้องหากับมาตรการการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงให้พนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินคดี ดังต่อไปนี้

๑. คดีที่ปรากฏว่าผู้ต้องหาต้องหาหรืออยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่น ซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก ตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาในความผิดฐานอื่นแล้ว คงเหลือเพียงฐานเสพยาเสพติด ให้พนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องยื่นฟ้องผู้ต้องหาฐานเสพยาเสพติดต่อศาล และให้ดำเนินการขออนุญาตฟ้องด้วย

๒. คดีที่มีคำสั่งฟ้องหรือคดีที่อัยการสูงสุดชี้ขาดให้ฟ้อง และมีคำสั่งอนุญาตให้ฟ้องผู้ต้องหาฐานเสพยาเสพติดไว้แล้ว ให้พนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล

๓. กรณีที่มีการฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ แล้ว หากศาลมีคำพิพากษายกฟ้อง โดยวินิจฉัยว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องในคดีดังกล่าว ให้พนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินคดีจนถึงที่สุด การขออนุญาตฎีกา ให้พนักงานอัยการยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องไปพร้อมกับฎีกา โดยคำขอนั้นต้องแสดงชัดแจ้ง และกะทัดรัดเพื่อให้เห็นว่าเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลฎีกาควรรับฎีกาของพนักงานอัยการโจทก์ไว้วินิจฉัย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพบุลย์ ถาวรวิจิตร)

อธิบดีอัยการภาค ๙ รักษาการในตำแหน่ง

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน

อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายพัฒนากฎหมาย

โทร. / โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๙๔๙๑

E-mail : dlaw@ago.go.th